

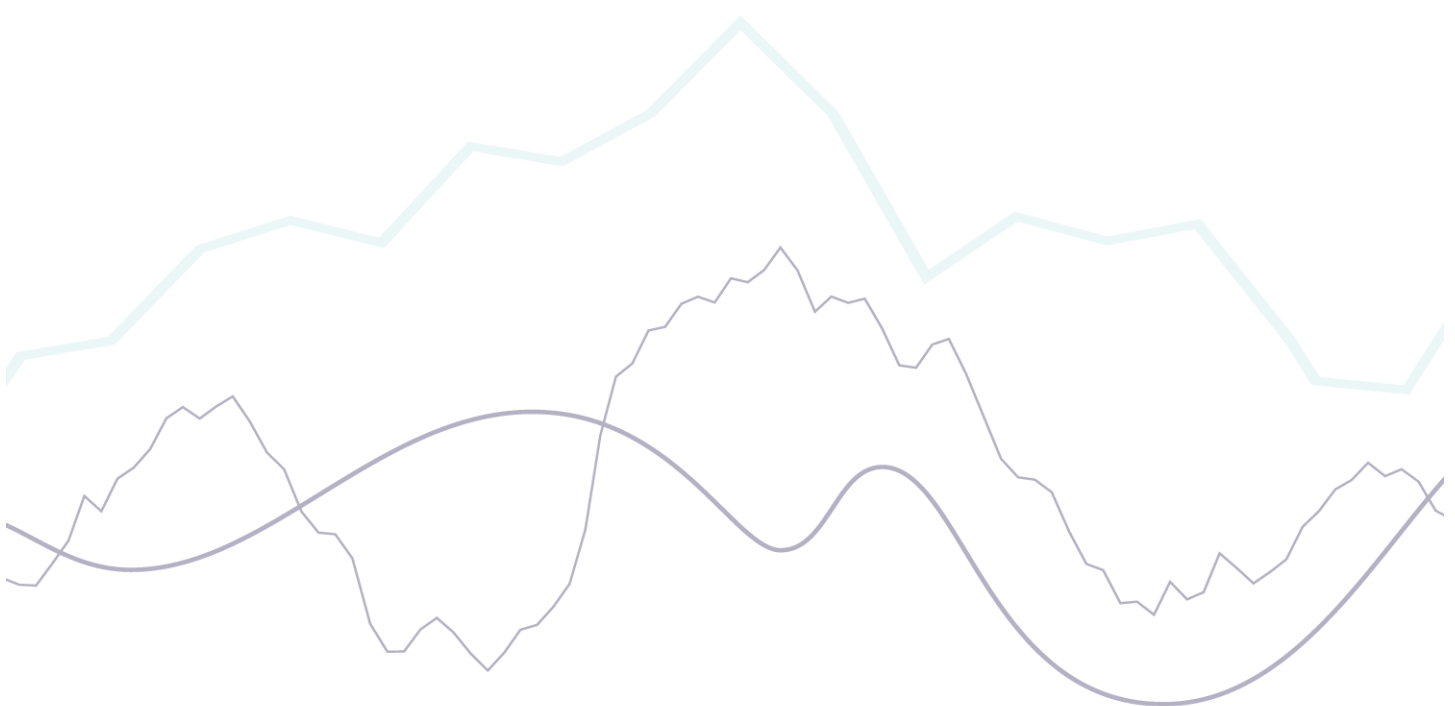

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

A köztisztviselők ellenőrzési tapasztalatai

2020. július

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

A köztisztviselők ellenőrzési tapasztalatai

Engedélyező:

Domokos László
elnök

Az Elemzés
az interneten
a www.asz.hu
oldalon
olvasható.

Szerkesztő:

DR. GYÓRI GABRIELLA projektvezető
KISTÓTH KRISZTINA projektvezető

Az elemzés elkészítését felügyelte:

PETŐ KRISZTINA felügyeleti vezető

Készítették:

DR. GYÓRI GABRIELLA projektvezető
KISTÓTH KRISZTINA projektvezető
BEKE ANDREA számvevő
DR. HAJNAL IMRE számvevő

Kiadja az Állami Számvevőszék

EL-2451-008/2020.

TARTALOMJEGYZÉK

▶	VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ.....	5
▶	BEVEZETÉS	7
▶	AZ ELEMZÉS TERÜLETE ÉS MÓDSZERE.....	9
	Az ellenőrzés területe	9
	Az ellenőrzés módszere.....	11
▶	1. JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET	12
	Gazdasági kamarák	12
	Szakmai kamarák.....	13
	Nem kamarai formában működő köztestület	14
	A köztestületek törvényességi felügyelete.....	14
▶	2. ELLENŐRZÉSI TAPASZTALATOK.....	15
	2.1. A belső szabályozási rendszer kialakítása.....	15
	2. 2. Az állami támogatások felhasználása, elszámolása	16
	2. 3. Tagdíjkövetelések.....	17
	2. 4. Adatszolgáltatási és közzétételi kötelezettség teljesítése	18
	2. 5. Törvényességi felügyeleti tevékenység ellátása.....	18
▶	3. EREDMÉNYEK, HASZNOSULÁS	20
▶	MELLÉKLETEK	21
	1. melléklet: A köztestületek ellenőrzéséről készült számvevőszéki jelentések	22
	2. melléklet: Az ellenőrzött köztestületek feladatai	23
	3. melléklet: Az ellenőrzött köztestületek jellemző adatai	25
▶	JOGSZABÁLYOK ÉS KÖZJOGI SZABÁLYOZÓ ESZKÖZÖK JEGYZÉKE	26
▶	IRODALOM.....	27
▶	RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE.....	28
▶	FOGALOMTÁR	29

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az Állami Számvevőszék 2013. és 2019. között kilenc köztestület ellenőrzését végezte el, többségüket korábban az ÁSZ még nem ellenőrizte. A köztestületek a törvény által biztosított forrásokból, tagdíjból, egyéb bevételekből, valamint a közfeladataik ellátásához kapcsolódó költségvetési támogatásból gazdálkodtak. Az Alaptörvény szerint minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekből megvalósuló gazdálkodásával. Az ÁSZ megállapításaival az ellenőrzöttek közpénzekkel való felelős gazdálkodását segíti elő.

A köztestületek számvevőszéki ellenőrzései a köztestületek szabályozottsága, az államháztartásból kapott támogatások felhasználásának nyilvántartásával, beszámolásával kapcsolatos esetleges hiányosságok feltárását célozta. Az ÁSZ az ellenőrzések keretében értékelte továbbá, hogy a köztestület tagdíjkövetelés nyilvántartása és beszedése során szabályszerűen járt-e el, vizsgálta a közérdekű adatok közzétételének szabályszerűségét, valamint a törvényességi felügyeleti feladatellátást.

Az elemzés célja a köztestületek számvevőszéki ellenőrzési tapasztalatainak és a feltárt hiányosságoknak az összefoglalása, az ellenőrzött csoport szintjén jelentkező pénzügyi és szabályozási kockázatok azonosítása és bemutatása, ráirányítva a jogalkotók figyelmét a terület kockázataira.

A köztestületek kiemelt szerepet játszanak az adott szakmai területen, jelentőségüket támasztja alá, hogy a kivételektől eltekintve a kamarai tagság a szakmagyakorlás feltétele. A köztestületek tagjai pedig szakmai feladatuk ellátása során a társadalom széles rétegével állnak kapcsolatban.

A köztestületek közigazgatási hatóságként járnak el a kamarai tagfelvétel és a tagsági jogviszony megszüntetése, illetve a szakmai tevékenységek engedélyezése, az engedély visszavonása, a szakmagyakorlásra való jogosultságról hatósági igazolvány kiállítása ügyekben. Stratégiai szerepet kapnak a szakmai politika kialakításában, véleményezésében, a szakterület képzési feltételeinek kialakításában, a képzés bonyolításában és ellenőrzésében. Valamint a kamarák érdekképviseletet látnak el, képviselik tagjaik jogait és érdekeit. Ennek keretében feladatuk, hogy védjék tagjaik érdekeit és jogait a jogosulatlan tevékenységet folytatókkal szemben. A köztestületek közfeladatot látnak el, ezért rájuk fokozott közérdeklődés irányul.

A köztestületek belső szabályaik kialakítása során nem tartották be a vonatkozó jogszabályi előírásokat. A pénzügyi szabályzatok és a számlarend hiányában nem teremtették meg az átlátható és elszámoltatható gazdálkodás alapfeltételeit. A 9 köztestületből 7 köztestület a kapott állami támogatásokat nem szabályszerűen használta fel, többségük adatszolgáltatási, közzétételi kötelezettségét nem teljesítette, gazdálkodása átláthatóságát nem biztosította.

A köztestületek belső szabályaik kialakítása során nem tartották be a vonatkozó jogszabályi előírásokat. A pénzügyi szabályzatok és a számlarend hiányában nem teremtették meg az átlátható és elszámoltatható gazdálkodás alapfeltételeit. A 9 köztestületből 7 köztestület a kapott állami támogatásokat nem szabályszerűen használta fel, többségük adatszolgáltatási, közzétételi kötelezettségét nem teljesítette, gazdálkodása átláthatóságát nem biztosította.

A köztestületek működését biztosító tagdíjkövetelés nyilvántartási és elszámolási rendszer nem szabályszerűen működött. A tagdíjkövetelések kimutatásának elmaradása, a főkönyv és az analitika közötti egyezőségnek, valamint a leltári alátámasztásnak a hiánya miatt a köztestületek számviteli beszámolóit nem mutattak megbízható és valós összképet. A nem valós adatokat tartalmazó beszámoló közzétételével a köztestületek a közvéleményt és a tagságot is megtévesztették.

A tagdíjbeszedés során az ellenőrzött köztestületek fele nem tartotta be a jogszabályi előírásokat. A tagdíj-követelések beszedése érdekében nem intézkedtek, a törvényben előírt feladatukat nem látták el, mert a tagdíjjal tartozók tagsági viszonyát a törvények szerinti feltételek fennállása ellenére nem szüntették meg. Mindezek alapján a köztestületi tagnyilvántartások, valamint az erre épülő a szakmai hivatást gyakorló tagok névjegyzéke, amelyet a köztestület, valamint az egészségügyi tevékenységek végzéséhez szükséges működési nyilvántartás, amelyet az Állami Egészségügyi Ellátó Központ vezet, nem volt hiteles.

Az ellenőrzött időszakban a köztestületek közül háromnál az ágazatért felelős miniszter által végzett törvényességi felügyeleti ellenőrzésre nem került sor, két köztestületnél pedig a felügyeleti feladatoknak csak

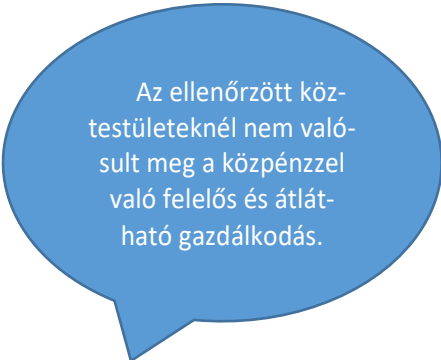
egy részét látták el. Ezzel a felügyeleti ellenőrzés nem tudta betölteni szerepét, nem támogatta a köztestületek működését meghatározó szabályozások, köztestületi határozatok jogszabálynak való megfelelését, a szabálytalanságok, hiányosságok feltárását.

Az elemzés összegzéseként megállapítható, hogy a köztestületeknél a közpénzekkel való felelős és átlátható gazdálkodás nem valósult meg.

A tagdíjkövetelés nyilvántartás szabálytalansága és a tagdíjbeszedés elmaradása a szakmagyakorlók nyilvántartásában szereplő adatok megbízhatóságát veszélyezteti, ezért elsődlegesen a számviteli hiányosságok megoldására és a tagdíjbeszedésre kell nagy hangsúlyt fektetni. Ezzel kapcsolatban felmerülhet, hogy a tagdíj nyilvántartásával és beszedésével kapcsolatos számviteli és pénzügyi feladatok végzése nem a köztestület, hanem egy tőle elkülönült szervezet által valósuljon meg. A számviteli és pénzügyi tevékenységek leválasztása a támogatások szabályszerű elszámolását elősegítve, a közpénz védelmét támogathatja.

Az elemzés rámutatott arra, hogy a törvényességi felügyeleti funkció nem töltötte be a szerepét a köztestületek vonatkozásában. A törvényességi felügyeleti ellenőrzések gyakoriságát jogszabály nem határozta meg, ennek hiányába több köztestületnél az ellenőrzések elmaradtak. Az ellenőrzési gyakoriság törvényben történő szabályozása jelentene megoldást a felügyeleti feladatellátás eredményességének növelésére, ezzel biztosítva a köztestületek alapszabálya, belső szabályzata és a határozatok jogszabály szerinti megfelelését.

Az elemzésben összefoglalt hiányosságok felhívják a figyelmet, hogy a köztestületek érdekvédelmi tevékenysége nem összeegyeztethető a hatósági és tagdíjbeszedési feladatokkal. A köztestületek tagjaikkal szemben, akiknek érdekvédelmét ellátták, hátralékos tagdíjkövetelések esetén nem intézkedtek a beszedés iránt, a tagdíjat nem fizetők tagsági jogviszonyát nem szüntették meg, így a jogszabály szerinti következményeket nem érvényesítették. Az érdekvédelem mellett a tagokkal szembeni fellépés nem történt meg, amely rávilágít a két feladat szétválasztásának indokoltságára. A köztestületi tagok nyilvántartása pedig nem a köztestületek belső feladata csupán, hanem azon túlmutató jelentőségű, hiszen a szakmagyakorlók nyilvántartását támasztja alá. Az elemzés által feltárt szabályozási és pénzügyi hiányosságok ezért felvetik a köztestületek működése teljes jogszabályi környezetének felülvizsgálati igényét.

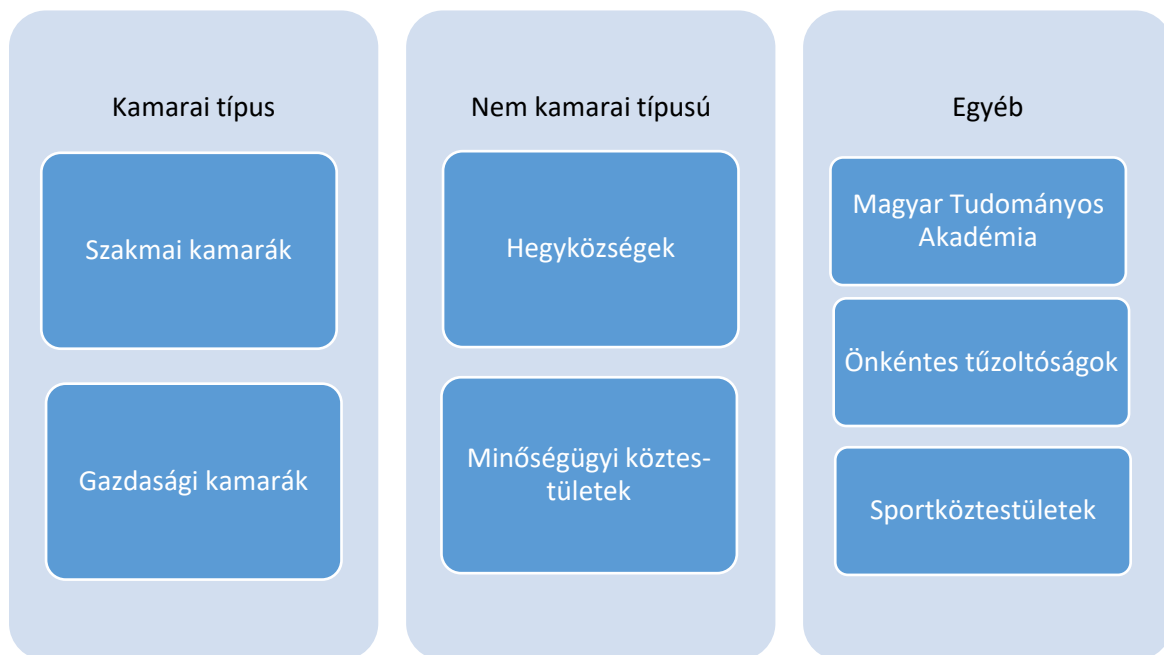
Az ellenőrzött köztestületeknél nem valósult meg a közpénzzel való felelős és átlátható gazdálkodás.

BEVEZETÉS

A köztisztület törvény által létrehozott, önkormányzattal és nyilvántartott tagsággal rendelkező jogi személyiségű szervezet, amely közfeladatot lát el. Magyarországon a köztisztületek több típusa működhet, amelyeket az 1. ábra mutat be.

1. ábra

A köztisztületek típusai

Forrás: Fazekas, 2008. alapján ÁSZ szerkesztés

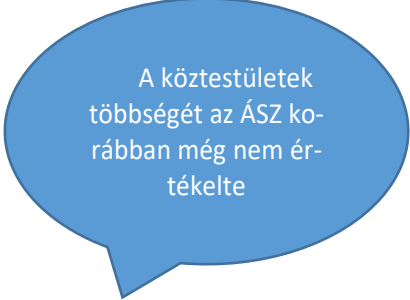
Jelen elemzésben a köztisztületeken belül az Állami Számvevőszék által ellenőrzött kamarai típusú szakmai és gazdasági kamarákkal, valamint egy nem kamarai típusú minőségügyi köztisztülettel foglalkozunk. Az ellenőrzött köztisztületek működésének jogszabályi környezetét az 1. fejezet tárgyalja.

Az ellenőrzött köztisztületek közfeladataik ellátásával, működésükkel járó költségeiket a beszedett tagdíjakból, önkéntes hozzájárulásokból, a köztisztület szolgáltatásaiért fizetett díjakból, céljukhoz kapcsolódó gazdasági, vállalkozási tevékenységből származó bevételekből, illetve a központi költségvetésből nyújtott támogatásból fedezik.

A köztisztületekkel szemben társadalmi elvárás mind a közpénzek, mind a tagjaiktól beszedett tagdíj értékelvű, rendeltetésszerű felhasználása, a felhasználás átláthatóságának megteremtése, amelyhez az ÁSZ elsődlegesen az államháztartásból nyújtott támogatások ellenőrzésével kívánt hozzájárulni. Ezen felül az ÁSZ vizsgálatai során ellenőrizte a köztisztületek belső szabályozási rendszerét, a tagdíjkövetelések nyilvántartását és elszámolását és az adatszolgáltatási, közzétételi kötelezettség teljesítését, valamint a törvényességi felügyeleti ellenőrzés ellátását.

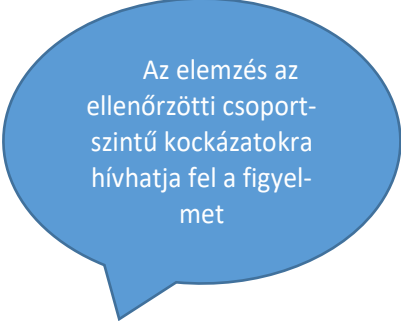
Az ÁSZ stratégiai célja, hogy a közpénz felhasználók körében a lehető legnagyobb lefedettséget érje el, ezért olyan új területeket igyekszik bevonni, ahol korábban nem végzett ellenőrzéseket. A köztestületek ellenőrzésének indokoltságát alátámasztotta, hogy a köztestületek többségét az ÁSZ korábban még nem ellenőrizte. A számvevőszéki ellenőrzésekre a 2013-2019. években összesen kilenc kamaránál került sor, melyek a Magyar Állatorvosi Kamara, a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara, a Magyar Gyógyszerészeti Kamara, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, a Magyar Könyvvizsgálói Kamara, a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara, a Magyar Orvosi Kamara, a Magyar Szabványügyi Testület és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara.

A köztestületek többségét az ÁSZ korábban még nem értékelte

Az ÁSZ az ÁSZ törvényben előírt hozzáadott értéket teremtő tanácsadó funkcióját erősítve, ellenőrzései eredményeinek további hasznosulása érdekében az azonos szektorban tevékenykedő több szervezetet átfogó ellenőrzési tapasztalatait elemzésekben is összegzi. Az elemzések rámutatnak az egyes szektorokban működő, az ÁSZ által ellenőrzött szervezetek tevékenységében rejlő kockázatokra. Ezen tapasztalatok alapján lehetőség nyílik arra, hogy az ÁSZ a szabálytalanságok bemutatásával felhívja az adott szektorban működő további szervezetek, felügyeletet gyakorlók, valamint a jogalkotó figyelmét is az ellenőrzött területeken azonosított kockázatokra.

Jelen elemzés célja az ellenőrzött köztestületek belső szabályozottságával, gazdálkodásával és a kapott támogatások felhasználásával kapcsolatos ÁSZ ellenőrzési tapasztalatok összefoglalása, a feltárt hiányosságok bemutatása. Az elemzés tájékoztatást nyújt a köztestületek belső szabályozottságának szabályszerűségről, a szabályszerű működését biztosító nyilvántartási rendszerek működéséről, hogy a tagdíjkövetelések nyilvántartása és beszedése során a köztestületek ellátták-e a törvényben előírt feladataikat. Bemutatásra kerül, hogy a kapott állami támogatások rendeltetésszerű felhasználása teljesült-e, biztosított volt-e a közpénzfelhasználás átláthatósága, betartották-e az előírásokat a közzétételi és adatszolgáltatási tevékenység során. Információt szolgáltat a köztestületet létrehozó törvényben előírt törvényességi felügyelet, törvényességi ellenőrzését ellátó szervezetek feladatellátásáról.

Az elemzés az ellenőrzött csoport-szintű kockázatokra hívhatja fel a figyelmet

Az elemzés az ÁSZ által végzett ellenőrzések összegzéseként bemutatja a kilenc ellenőrzött köztestületből álló csoportban feltárt azonos, ismétlődő hiányosságokat, amely az ellenőrzött csoport-szintű kockázatokra hívja fel a figyelmet. Ezen kockázatok pedig a felügyeleti tevékenységet végző miniszter számára is hasznosak, hasznosíthatók lehetnek, elősegítve ezáltal a közpénzügyek állapotának javítását.

Az elemzés továbbá választ keres arra a kérdésre, hogy a hatályos jogszabályi környezet megfelelő keretet nyújtott-e az ellenőrzött köztestületek szabályszerű és törvényes működéséhez. Ezzel a törvényalkotás számára tapasztalatok állnak rendelkezésre a köztestületek szabályozásához, a hatályos jogszabályok esetleges felülvizsgálatához.

AZ ELEMZÉS TERÜLETE ÉS MÓDSZERE

Az ellenőrzés területe

Az ÁSZ a köztestületek ellenőrzési programjai alapján 9 köztestületet, ezen belül 8 kamarát és egy nem kamarai formában működő köztestületet ellenőrzött. A 2013. évben a gazdasági kamarák, majd 2015–2019. években hat szakmai kamara és egy nem kamarai formában működő köztestület ellenőrzéséről készült számvevőszéki jelentés nyilvánosságra hozatalára került sor. A számvevőszéki jelentések felsorolását az 1. melléklet tartalmazza.

Ezt megelőzően az ÁSZ a gazdasági kamarákat a gazdasági kamarákról szóló törvény 1999. évi hatálybalépését megelőzően, a Magyar Orvosi Kamarát pedig 2002-ben ellenőrizte. A további 6 köztestületet az ÁSZ korábban még nem ellenőrizte.

A köztestületek számvevőszéki ellenőrzéseinek ellenőrzött időszakát az 1. tábla mutatja be.

1. tábla

A köztestületek számvevőszéki ellenőrzéseinek ellenőrzött időszakai

Ellenőrzött szervezet	Ellenőrzött időszak								
	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Nemzeti Agrár-gazdasági Kamara Magyar Kereskedelmi és Ipar-kamara	←→								
Magyar Orvosi Kamara		←→							
Magyar Szabványügyi Testület				←→					
Magyar Könyvvizsgálói Kamara				←→					
Magyar Gyógyszerészi Kamara					←→				
Magyar Állatorvosi Kamara					←→				
Magyar Növényvédő Mérnöki és Nővényorvosi Kamara							←→		
Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara							←→		

←→ ellenőrzött időszak hossza

Forrás: Számvevőszéki jelentések alapján ÁSZ szerkesztés

Az ellenőrzött köztestületek egy kivétellel (Magyar Szabványügyi Testület) országos és területi szervezetekkel rendelkeztek. A jogi személyiséggel rendelkező vagy nem rendelkező területi szervezetek, többségében a megyékben, valamint a fővárosban végezték a hatáskörükbe tartozó feladatokat. Ugyanakkor volt olyan köztestület, ahol a területi szervezet tevékenysége több megye területére is kiterjedhet, de olyan is

ahol a megyék és a fővároson felül a megyeszékhelyen kívüli megyei jogú városokban is működtek. Az elemzésben a kilenc ellenőrzött köztisztület alatt a köztisztületek országos és területi szervezeteit együttesen lefedő kilenc köztisztületi kört értjük.

A köztisztületek a törvényben biztosított tagdíj és egyéb bevételek mellett az ellenőrzött időszakban a központi költségvetésből támogatásban részesültek. Az Alaptörvény meghatározza a közpénzek felhasználásának alapvető követelményeit. Egyrészt kimondja, hogy a Kormány a központi költségvetést törvényesen és célszerűen, a közpénzek eredményes kezelésével és az átláthatóság biztosításával köteles végrehajtani. Másrészt meghatározza, hogy a központi költségvetésből csak olyan szervezet részére nyújtható támogatás, amelynek a támogatás felhasználására irányuló tevékenysége átlátható. Továbbá, hogy a közpénzekkel gazdálkodó szervezetek kötelesek a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásukról.

Az ÁSZ stratégiájában foglalt célkitűzése, hogy az államháztartáson kívülre nyújtott költségvetési támogatások ellenőrzésével hozzájáruljon ahhoz, hogy a közpénzeket a támogatott szervezetek átlátható módon használják fel a közfeladatok ellátása érdekében. Ez alapján került sor a közpénzt felhasználó, közfeladatot ellátó köztisztületek, többségében kamarák ellenőrzésére.

Az ÁSZ az ellenőrzött időszakban hatályos jogszabályok, nemzetközi standardok, ellenőrzés szakmai szabályok alapján megfeleléségi ellenőrzés keretében értékelte a gazdálkodás, a kapott támogatások felhasználása, a tagdíjak beszedése, a nyilvántartási, adatszolgáltatási és beszámolási kötelezettség teljesítésének szabályszerűségét, valamint a törvényességi felügyeleti tevékenység ellátását.

Az ellenőrzött köztisztületek főbb feladatait, jellemzőit, a tagság létesítésére vonatkozó információkat a 2. számú melléklet mutatja be.

Az ellenőrzés módszere

Az ÁSZ a kilenc köztestületnél ellenőrizte a költségvetési támogatások felhasználását. Hét köztestületnél az ellenőrzés kiterjedt a belső szabályozottság, a tagdíjak megállapítása, nyilvántartása és az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének értékelésére. A törvényességi felügyeleti tevékenység ellátását az ÁSZ hét köztestület vonatkozásában ellenőrizte. Az ellenőrzések vonatkozásában bemutatjuk, hogy a feltárt hiányosság az adott témakör mely ellenőrzött körében és milyen arányban mutatható ki.

A számvevőszéki jelentések javaslatokat megalapozó megállapításai alapján a főbb elemzési témaköröket a 2. ábra mutatja be.

A köztestületek elemzésének témakörei

Forrás: ÁSZ szerkesztés

Az elemzés során összevontan elemeztük és mutatjuk be az ellenőrzött köztestületek országos és területi szerveire vonatkozó számvevőszéki javaslatokat megalapozó megállapításokat, amelyek közül kiemeltük a közpénzfelhasználás szempontjából lényegeseket. Az elemzésben használt szakmai kifejezések meghatározását a fogalomtár tartalmazza.

Elemzésünkben bemutattuk a szakmai köztestületek gazdálkodását meghatározó jogszabályokat. Értékeljük, hogy a kamarák gazdálkodása szabályszerű volt-e, biztosították-e a költségvetésből nyújtott támogatások felhasználásának átláthatóságát, elszámoltathatóságát, illetve, hogy az állami felügyeletet ellátó szervezet gondoskodott-e a köztestület ellenőrzéséről. Bemutattuk azt is, hogy a feltárt szabálytalanságok alapján a jelentésekben az ÁSZ milyen területek vonatkozásában fogalmazott meg javaslatokat. Értékeljük továbbá, hogy a szakmai köztestületek betöltik-e a kamarai törvényekben meghatározott funkciójukat.

1. JOGSZABÁLYI KÖRNYEZET

A köztestületek tevékenységét, működését meghatározó hatályos törvények 1995. és 2012. között születtek, több esetben a korábbi szabályozás felülvizsgálatának eredményeként. A gazdasági és szakmai kamarai és nem kamarai típusú köztestületekre jellemző azonos és eltérő szabályokat mutatja be a fejezet. Az elemzés értékelése szerint szükséges a törvényességi felügyeleti feladatellátás jogszabályi előírást kiegészíteni a gyakoriságra vonatkozó követelménnyel.

Az Áhtm. szerint a köztestületek önkormányzattal és nyilvántartott tagsággal rendelkező jogi személyiségű szervezetek, amelyek létrehozását törvény rendeli el. A köztestületek létrehozásának, és működésük általános szabályait az elemzés alá vont időszakban 2014. márciusáig a Polgári törvénykönyv, ezt követően

A köztestület létrehozását csak törvény rendelheti el.

pedig az Államháztartásról szóló törvény rögzítette, illetve a Civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról szóló törvény előírásai határozták meg. A konkrét előírásokat a köztestületet létrehozó törvény tartalmazta. A köztestületre - ha az azt létrehozó törvény eltérően nem rendelkezik - a 2014. március 15-től hatályos Polgári Törvénykönyvnek az egyesületre vonatkozó szabályait kellett alkalmazni.

A köztestület létrehozásán felül az ellátandó közfeladatokat továbbá az ehhez szükséges jogosítványokat is csak törvény állapíthat meg. A köztestület a közfeladat ellátásához szükséges – a köztestületet létrehozó törvényben meghatározott - jogosítványokkal rendelkezik és ezeket öngazgatása útján érvényesíti. A köztestület öngazgatási jogosítványait a törvény, és legfőbb szerve, a küldöttgyűlés által elfogadott alapszabályban rögzített módon gyakorolja.

Gazdasági kamarák

(Magyar Kereskedelmi és Iparkamara és Nemzeti Agrárgazdasági Kamara)

Az állam gazdasági szerepvállalásának csökkentése mellett, a gazdasággal összefüggő közfeladatok egy részének ellátására a gazdálkodó szervezetek öngazgatásával működő kamarák jöttek létre. A gazdasági kamaráknak nagy szerepük van a gazdaság fejlődésének és szerveződésének előmozdításában, a gazdasági tevékenységet folytatók általános, együttes érdekeinek érvényre juttatásában és egyes sajátos ágazati problémák megoldásában. A gazdasági kamarák feladata, a gazdasági kamarákról szóló törvény indoklása szerint, hogy „előmozdítsák a gazdaság fejlődését és szerveződését, a piaci magatartás tisztességét, a gazdasági tevékenységet folytatók általános, együttes érdekeinek érvényesülését”.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara tagsága kötelező a hazai agrárium szereplői, őstermelők, mezőgazdasági termeléssel foglalkozó egyéni vállalkozók, és gazdálkodó szervezetek számára. Míg a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara esetében a kötelező tagságot 1999-től az önkéntes kamarai tagság váltotta fel. A gazdasági kamara tagjairól egységes nyilvántartási rendszert működtet. A gazdasági kamaráknál a kamarai hozzájárulás köztartozás, amelyet meg nem fizetés esetén az állami adóhatóság adók módjára hajt be.

A meg nem fizetett kamarai hozzájárulás adók módjára behajtható.

Az agrárkamara továbbá a földről szóló törvényben meghatározottak szerint eljár a közös tulajdonban álló föld használati rendjének hatósági úton történő megállapítására irányuló eljárásokban, kiemelt feladata a nemzeti birtokpolitika végrehajtása. A Kereskedelmi és Iparkamara pedig a szakképzési törvény alapján közreműködik a szakképzési rendszer működtetésében, szervezi a gyakorlati oktatási bázisok, a duális képzésben résztvevő vállalkozások nyilvántartását, együttműködését.

Szakmai kamarák

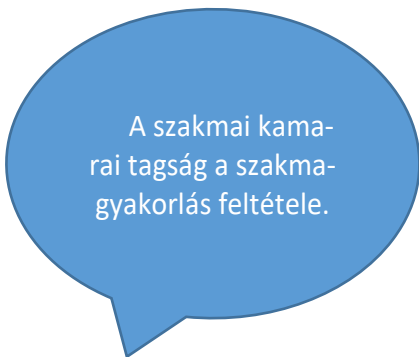
(Magyar Állatorvosi Kamara, a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara, a Magyar Gyógyszerészi Kamara, a Magyar Könyvvizsgálói Kamara, a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara, a Magyar Orvosi Kamara)

A kamarai törvények elismerik a hivatásrend képviselőinek szakmai önkormányzathoz való jogát, a teljes körű kötelező kamarai tagság mellett előírják a független etikai rendszer működtetését a kamarák által, valamennyi hivatásgyakorlót érintően. A kamarák minőségbiztosítási feladatkörrel és véleményezési jogkörrel rendelkeznek. A szakmai kamarák a kamarai törvények alapján a szakmai tevékenységgel összefüggő kérdésekben képviselik és védik tagjaik érdekeit és jogait, és elősegíti e jogok érvényesítését.

A szakmai kamarák közigazgatási hatósági funkciót látnak el, a természetes személy és cégekkel kapcsolatban (nyilvántartások vezetése, kötelező továbbképzés rendszerének működtetése, minőségbiztosítás, fegyelmi eljárások). A kamarák a kamarai tagokkal szemben lefolytatandó fegyelmi eljárásokban, a kötelező köztestületi tagsággal kapcsolatos fegyelmi és etikai ügyekben eljárnak. Etikai eljárásban első fokon a területi szervezet etikai bizottsága, fellebbezés esetén, másodfokon az országos etikai bizottság jár el.

A törvények részletesen szabályozzák az adott kamara szervezeti felépítését, működését, feladatait. A működésre vonatkozó előírások szerint a kamarának központi szervei és területi szervezetei vannak, a területi szervezetek lehetnek önálló vagy nem önálló jogi személyek. A területi szervezetek általában megyei alapon működnek, de van olyan kamara ahol alapszabály szerint több megye területére is kiterjedhet egy területi szervezet működése.

A szakmai kamarák szakterületeinek vonatkozásában a szabályozás jellemzően kétszintű, ami azt jelenti, hogy a legfontosabb szabályokat törvények rögzítik, míg a szakmai, etikai és magatartási részletszabályokat a kamarák maguk alakítják ki. Ennek oka, hogy a szakmai tevékenységek ellátására jelentős mennyiségű szakmai standard és egyéb belföldi, de akár nemzetközi szabályzat is vonatkozik.

A szakmai kamarai tagság a szakmagyakorlás feltétele.

A szakmai kamarákat létrehozó törvények a kamarák köztestületi funkcióival a kötelező kamarai tagság elvét fogalmazzák meg minden szakképesítéshez kötött tevékenységet folytatni kívánó személy vonatkozásában. Szakmai tevékenységet csak a kamara tagja végezhet, amely alól csak pár kivétel van. Ezért lényeges a szerepe a kamarák tagjairól, a szakmagyakorlókról vezetett nyilvántartási kötelezettségnek. A szakmai kamarák a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény szerinti közigazgatási hatóságként járnak el a kamarai felvétel és a kamarai tagság megszüntetése ügyekben. A kamarai hatósági ügyben első fokon a területi szervezet, másodfokon az országos szervezet jár el.

A tagdíjfizetési kötelezettséget a kamarákat létrehozó törvények rögzítik, míg annak mértékét a kamarák közgyűlése / küldöttközgyűlése hagyja jóvá. A tagdíj törvényi és kamarai szabályzatok szerinti meg nem fizetése esetén a tag tagsági jogviszonya megszűnik, tagsági jogviszony hiányában pedig a szakmagyakorlás nem folytatható. A jogszabály szerinti tagdíj nem fizetés miatti kizárási körülmények egyértelmű alátámasztása érdekében kamarák feladata ezért a tagdíj nyilvántartások vezetése, hátralék esetén a tagok felszólítása, intézkedések megtétele az elmaradt tagdíj beszedése érdekében. A tagdíjbeszedés szabályait a kamarák belső szabályzataikban alakítják ki.

A szakmai kamarák meghatározzák a szakma ellátásához szükséges képzési követelményeket. Részt vesznek a kötelező továbbképzés elveinek kialakításában feladatuk a szakmai és vizsgakövetelmények kidolgozása, képzéseket szerveznek, illetve nyilvántartják a szakmai képzést szervező gazdálkodó szervezeteket, a képzéseket ellenőrzik.

Az egészségügyben működő szakmai kamarák és a növényorvosi kamara továbbá ajánlásokat adnak az egyes egészségügyi, növényorvosi szolgáltatók által megállapított díjtételek alsó és felső hatáira.

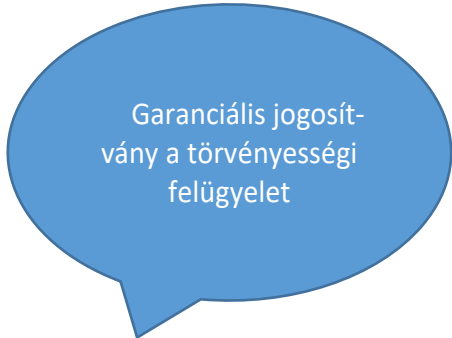
Nem kamarai formában működő köztestület

A Magyar Szabványügyi Testület a nemzeti szabványosítással összefüggő közfeladatokat kizárólagos jogkörrel látja el a törvény felhatalmazása alapján. A szakmai kamarákkal azonos módon a szabványosítással összefüggő szabályozás is kétszintű. A szabványügyi szervezet kereteit, működésének elveit jogszabály írja elő, míg a nemzeti szabványok kidolgozása és jóváhagyása Magyarország nemzeti szabványügyi szervezetének a Magyar Szabványügyi Testületnek a feladata és annak eljárásrendje szerint történik. A Testület közreműködik a nemzeti szabványosítással összefüggő ismeretek oktatásában, a tananyagok tematikájának kidolgozásában, a képzési anyagok előállításában, valamint iskolarendszeren kívüli szakképzést végez. A testület területi szervezettel nem rendelkezik, tagsága önkéntes.

A köztestületek törvényességi felügyelete

A törvényességi felügyelet szabályai garanciális jogosítványokat jelentenek a gazdasági kamarák törvényes működésének biztosításához. A köztestületek feletti törvényességi felügyeleti tevékenység szabályait az alapításukról, jogállásukról szóló törvény határozza meg. A jogszabályi előírások a törvényességi felügyelet el látását az ágazatért felelős miniszterek hatáskörébe rendelik.

A jogszabályok a köztestületek törvényességi felügyeleti tevékenységeként egységesen a köztestületek működését meghatározó szabályozások (alapszabály, belső szabályzatok), illetve a köztestületek által hozott határozatok jogszabálynak való megfelelés szempontú felülvizsgálatát jelölik meg. A Magyar Könyvvizsgálói Kamara esetében ez kiegészül az okleveles könyvvizsgálói képzési program és a szakmai vizsgáztatás gyakorlati végrehajtás ellenőrzésével.

Garanciális jogosítvány a törvényességi felügyelet

A törvényességi felügyelet ellátást támogató egyedi előírások is megjelennek a köztestületeket létrehozó törvényeken belül.

Az egészségügyben működő szakmai kamarákról és a nemzeti szabványosításról és a könyvvizsgálói tevékenységről szóló törvény előírja, hogy a köztestület alapszabályát és az egyéb szabályzatát, amelyekre a törvényességi felügyelet kiterjed, kötelezően illetve felhívásra, az elfogadástól számított 15 napon belüli köteles megküldeni a törvényességi felügyeletet ellátó miniszternek. Az egészségügyi szakmai kamarák továbbá a Magyar Állatorvosi Kamara és a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara vezetője köteles a jogsértés megszüntetésére hozott miniszter felhívásban foglaltakat megvizsgálni – és a felhívásban megadott határidőn belül – a jogsértést megszüntetni, és intézkedéséről vagy egyet nem értéséről a minisztert tájékoztatni.

Kizárólag az egészségügyi szakmai kamarák vonatkozásában írja elő a jogszabály 2011. április 1-jétől, hogy a kamara országos felügyelőbizottságába az egészségügyért felelős miniszter egy – kizárólag tanácskozási jogkörrel rendelkező – állandó tagot delegál. Továbbá 2012. július 1-jétől a szakmai kamara az előző évi költségvetésének végrehajtásáról minden év május 31-ig írásban beszámol a miniszternek.

Ugyanakkor a jogszabályok nem határoznak meg a törvényességi felügyeleti tevékenység gyakoriságára vonatkozó követelményeket. Az ÁSZ ellenőrzései az tárták fel, hogy az ellenőrzött hét köztestületből háromnál az ellenőrzött időszakban nem került sor felügyeleti ellenőrzésre. A felügyeleti funkció működtetése, garanciális céljának elérése érdekében felvetődik a feladatellátás gyakoriságra vonatkozó követelmény jogszabályba történő beillesztésének igénye.

2. ELLENŐRZÉSI TAPASZTALATOK

2.1. A belső szabályozási rendszer kialakítása

A köztestületek nem teremtették meg az elszámolható gazdálkodás kereteit. Az ellenőrzött köztestületek egyike sem rendelkezett a szabályos működést és gazdálkodást biztosító belső szabályozási rendszerrel.

A működés és gazdálkodás belső szabályozottságát az ÁSZ hét köztestületnél (hat szakmai kamaránál és egy nem kamarai formában működő köztestületnél) ellenőrizte. Alapszabállyal kapcsolatos hiányosságot kettő köztestületnél tárt fel az ÁSZ. A Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara alapszabályában nem határozta meg a kamarai tagdíjat, a Magyar Orvosi Kamara alapszabálya pedig a törvényi rendelkezéssel ellentétes előírást tartalmazott.

A gazdálkodás szabályozásának területén, mind a hét köztestületnél voltak szabálytalanságok. A hét köztestület közül hat nem rendelkezett a számviteli törvény előírásainak megfelelő számviteli politikával. Elkészített számviteli politikájukban nem határozták meg teljes körűen az adottságaiknak, körülményeiknek megfelelő, az értékeléseik során figyelembe vett szempontokat.

Az ellenőrzött köztestület egyike sem rendelkezett a számviteli törvény előírásainak megfelelő számlarenddel. Az elkészített számlarendek

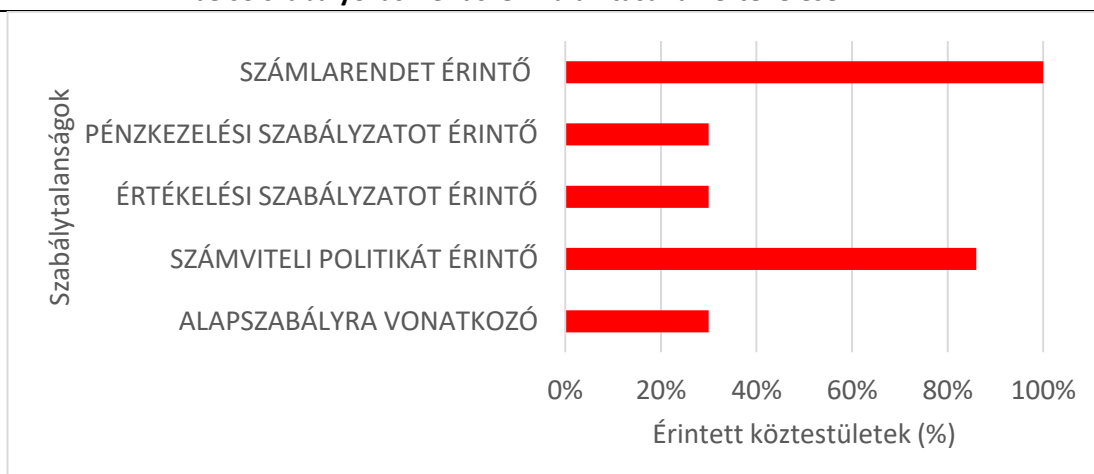
- nem tartalmazták az általuk alkalmazott összes főkönyvi számlát,
- egy szakmai köztestület a főkönyvi számlaszámok továbbrészelezésével nem biztosította a közpénzek felhasználásának nyomon követését és ellenőrzését,
- egy szakmai köztestület nem határozott meg előírást a főkönyvi számla és az analitikus nyilvántartás kapcsolatára,
- két szakmai köztestület egyáltalán nem készítette el a számlarendben foglaltakat alátámasztó bizonylati rendet.

A gazdálkodás szabályozási területeinek jellemző szabálytalanságait a 3. ábra mutatja be.

Hét köztestület
nem biztosította a
gazdálkodás alap-
feltételeit

3. ábra

A belső szabályozási rendszer kialakításának értékelése

Forrás: Az ellenőrzési megállapítások alapján ÁSZ szerkesztés

Az értékelésre vonatkozó követelmények szabálytalan meghatározása kockázatot jelentett a köztestületek számviteli elszámolásai, éves beszámolóik összeállítására szempontjából, mivel nem volt biztosított a jog-

szabály által előírt értékelések következetes, szabályszerű végrehajtása. A számviteli politika tartalmi hiányosságai, a hiányzó, illetve szabálytalanul összeállított pénzügyi szabályzatok és számlarendek miatt a köztestületek nem teremtették meg az átlátható és elszámoltatható gazdálkodás alapfeltételeit. A könyvvezetésre, a bizonylatolásra vonatkozó részletes belső szabályok hiányában nem volt biztosított a számviteli beszámolók alátámasztottsága.

2. 2. Az állami támogatások felhasználása, elszámolása

A köztestületek nem biztosították a költségvetési támogatásokkal való elszámoltathatóság és átláthatóság feltételeit. A központi költségvetési támogatás felhasználása és elszámolása nem volt szabályszerű, a köztestületek a közpénzekkel való átlátható gazdálkodást nem biztosították, ezzel nem teljesítették az Alaptörvényben előírt kötelezettségeiket.

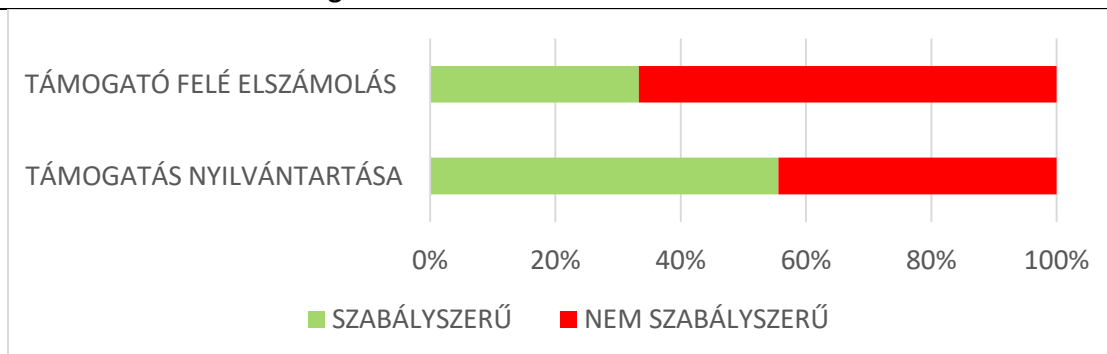
Az ÁSZ által ellenőrzött mind a kilenc köztestület az ellenőrzött időszakban a törvény szerint biztosított tagdíj és egyéb bevételeiken felül részesült állami támogatásban. Az állam a köztestületek számára átvállalt közfeladataik ellátásához a központi költségvetésből biztosít forrást.

Az állami támogatások felhasználása hét köztestület esetében nem volt szabályszerű. Hat köztestületnél a támogatási szerződések alapján készített elszámolások nem feleltek meg a jogszabályban előírtaknak, ezzel nem, vagy nem határidőben teljesítették a támogatási szerződésben foglalt kötelezettségeiket. Négy köztestület pedig a számukra jutatott állami támogatásokat (közpénzeket) a számviteli törvény előírása ellenére a könyvvezetés során, illetve a nyilvántartásaiban nem különítette el, ezzel nem biztosították az átlátható és elszámoltatható közpénzfelhasználást. Az állami támogatás felhasználásának és elszámolásának értékelését a 4. ábra mutatja be.

Kilencből hét köztestületnél a támogatás felhasználása nem volt szabályszerű

4. ábra

Az állami támogatások felhasználásának és elszámolásának értékelése

Forrás: Az ellenőrzési megállapítások alapján ÁSZ szerkesztés

Mindennek következtében a köztestületeknél a közpénzek értékelvű, rendeltetésszerű felhasználása, a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatósága, nyomon követhetősége, nyilvánossága és ellenőrizhetősége nem volt biztosított.

2. 3. Tagdíjkövetelések

A tagdíjak elszámolási és beszédési hiányosságai miatt a szakmagyakorlást végző köztestületi tagok nyilvántartása nem volt hiteles. Az ellenőrzött hét köztestületből hat nem gondoskodott a tagdíjkövetelések szabályszerű nyilvántartásáról, elszámolásáról, és az ellenőrzött hat köztestületből három nem intézkedett a tagdíjkövetelések beszédéséről.

A tagdíjak, hozzájárulások megállapításának és felhasználásának szabályszerűségét az ÁSZ hét köztestületnél ellenőrizte (hat szakmai kamara és egy nem kamarai formában működő köztestület). A számviteli törvény előírását megsértve az ellenőrzött hét köztestületek közül öt a tagdíjkövetelések analitikus nyilvántartása és a bizonylatok adatai közötti egyeztetés és ellenőrzés lehetőségét nem biztosította és a tagdíjkövetelések év végi értékeléséről nem gondoskodott. Két köztestület tagdíjköveteléseit beszámolója mérlegében nem mutatta ki, hat pedig a mérlegben szereplő tagdíjkövetelések alátámasztásául nem állított össze leltárt. A nyilvántartás és a beszámoló alátámasztottságának hiányosságai miatt nem volt biztosított a mérlegben szereplő adatok és azok változásának valódisága.

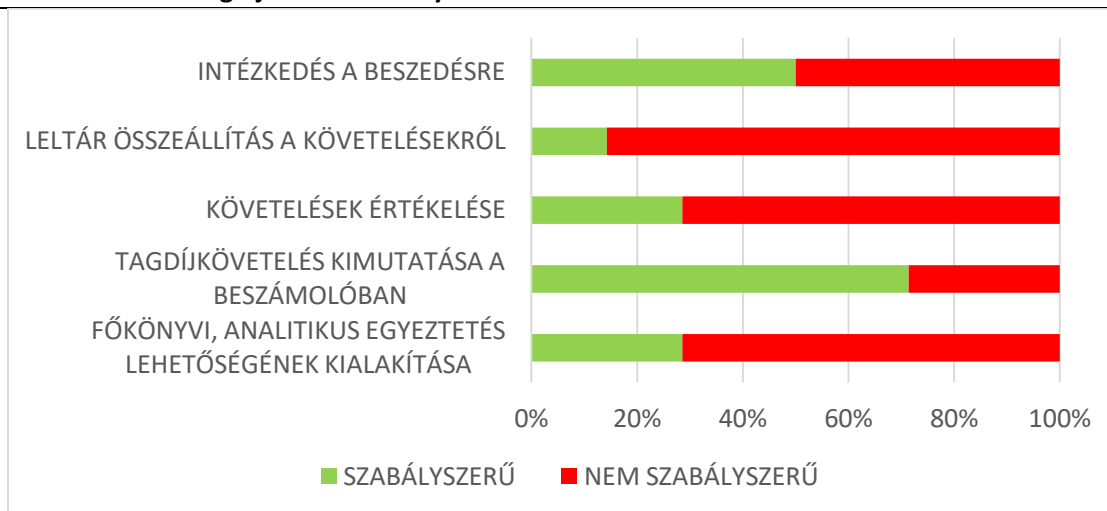
Hétfőből hat köztestületnél a tagdíjkövetelés nyilvántartása nem volt szabályszerű

A tagdíjkövetelések beszédésének ellenőrzésére hat köztestületnél (öt szakmai kamara és egy nem kamarai formában működő köztestület) került sor. A hat köztestület közül háromnál a hátralékos tagdíjak beszédésére, illetve a tartozók szankcionálására nem intézkedtek.

A tagdíjkövetelések nyilvántartása, beszédése szabályszerűségének értékelését az 5. ábra tartalmazza.

5. ábra

A tagdíjkövetelések nyilvántartásának és beszédésének értékelése

Forrás: Az ellenőrzési megállapítások alapján ÁSZ szerkesztés

A tagdíjkövetelések beszámolóban történt szabálytalan kimutatása, valamint a kimutatás elmaradása, a kötelező egyeztetések hiánya miatt a köztestületek beszámolója nem valós adatot tartalmazott. A leltár összeállításának elmaradása miatt pedig nem teljesült a beszámolók és azon belül a mérlegek a számviteli törvényben előírt alátámasztottsága, megbízhatósága. Ennek következtében a köztestületek vagyoni helyzetéről és annak alakulásáról objektív információk nem álltak rendelkezésre. A nem valós adatokat tartalmazó beszámoló közzétételével a köztestület a közvéleményt és a tagságát megtévesztette.

A tagdíjkövetelés nyilvántartásának hiányában a hátralékos tagdíjakról nem állt rendelkezésre megbízható információ, amely a tagdíjbeszedés alapját képezi. A tagdíjkövetelések beszédésének és a nem fizetők kizárásának elmaradása miatt a köztestület a törvényben előírt, a szakmagyakorlók nyilvántartását biztosító, megalapozó törvényi szerepét nem töltötte be, tagnyilvántartása jogalap nélküli tagokat is tartalmazott, ezért nem a valós tagsági viszonyokat tükrözte.

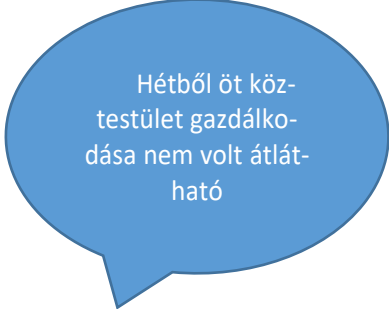
2. 4. Adatszolgáltatási és közzétételi kötelezettség teljesítése

A köztestületek nem biztosították gazdálkodásuk átláthatóságát. Az adatszolgáltatási és közzétételi kötelezettség teljesítése a hét ellenőrzöttből öt köztestületnél nem volt szabályszerű. Hiányosság volt a jogszabályok szerinti adatok kötelező közzétételének elmaradása, továbbá a statisztikai adatszolgáltatás nem szabályszerű teljesítése.

Az ÁSZ az adatszolgáltatási és közzétételi kötelezettség teljesítését hét köztestületnél (hat szakmai kamara és egy nem kamarai formában működő köztestületnél) ellenőrizte. Ezen belül a statisztikai célú adatszolgáltatás ellenőrzésére hat köztestületnél (öt szakmai kamara és egy nem kamarai formában működő köztestület) került sor.

Az ellenőrzött hét köztestület közül öt nem tette közzé a jogszabály által meghatározott dokumentumok körét, így a számviteli beszámolóját, a foglalkoztatottak létszámára, személyi juttatására vonatkozó összesített adatokat, illetve a vezetők és vezető tisztségviselők illetményének, munkabérének, rendszeres juttatásainak adatait. A statisztikai törvényben előírt adatszolgáltatási kötelezettségének az ellenőrzött hat köztestületből három a jogszabályban biztosított határidőt követően, illetve hibásan tett eleget.

A köztestületek az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben foglaltakat megsértve a gazdálkodásukra vonatkozó közérdekű adataik közzétételét elmulasztották, ezáltal nem volt biztosított gazdálkodásuk átláthatósága.

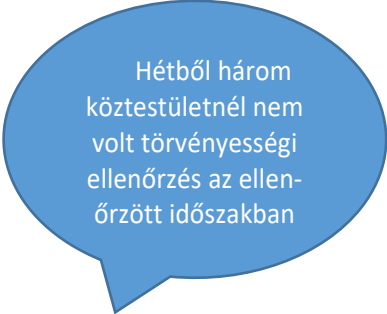

Hétből öt köztestület gazdálkodása nem volt átlátható

2. 5. Törvényességi felügyeleti tevékenység ellátása

A köztestületeknél a törvényességi felügyeleti ellenőrzés nem töltötte be a funkcióját. Az ellenőrzött időszakban az ágazatért felelős miniszter törvényességi felügyeleti ellenőrzést három köztestületnél nem gyakorolt, kettőnél pedig a törvény szerinti feladatot csak részben látta el.

A törvényességi felügyelet ellenőrzésére hét köztestületnél (hat szakmai kamara és egy nem kamarai formában működő köztestület) került sor. Az ellenőrzött időszakban az emberi erőforrás minisztere a Magyar Gyógyszerészeti Kamara és a Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara vonatkozásában, míg a földművelésügyi miniszter (2018. május 18-tól agrárminiszter) a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara vonatkozásában nem végzett törvényességi ellenőrzést.

Hétből három köztestületnél nem volt törvényességi ellenőrzés az ellenőrzött időszakban

Az ágazatért felelős miniszterként a nemzetgazdasági miniszter ellenőrizte, hogy a Magyar Szabványügyi Testület közgyűlési és a testületi határozatai nem sértik-e a jogszabályokat, az alapszabályt vagy a belső szabályzatokat, azonban az ellenőrzött időszakban módosított 16 db belső szabályzatot a köztestület nem küldte meg részére, ezek vonatkozásában a jogszabályi megfelelési ellenőrzést a miniszter nem tudta ellátni. A Magyar Könyvvizsgáló Kamara törvényességi felügyeleti jogkörben eljárva a Nemzetgazdasági Minisztérium a szabályzatokat és határozatokat felülvizsgálta, azonban az okleveles könyvvizsgálói képzési program és a szakmai vizsgáztatás gyakorlati végrehajtását nem ellenőrizte.

Az emberi erőforrások minisztere 4 felügyeleti eljárást folytatott a Magyar Orvosi Kamaránál, etikai eljárási, választási, valamint a regisztrációs díj megállapítás szabályszerűsége tekintetében. A regisztrációs díj megállapítására vonatkozó eljárással kapcsolatban a miniszter keresetet nyújtott be a Fővárosi Bírósághoz. A Magyar Orvosi Kamara Elnöke határidőben végrehajtotta a törvényességi felhívásokban előírt intézkedéseket.

A vidékfejlesztési miniszter (2018. május 18-tól agrárminiszter) a Magyar Állatorvosi Kamaránál 3 egyedi ügyben (etikai eljárási, szakmai irányelv alkotási és védőoltás témájú vezetőségi határozat szabályszerűségi témában), kérelemre folytatott le eljárást, jogsértést nem állapított meg.

A törvényességi felügyeleti ellenőrzések ellátása a jogszerűtlenség feltárásával javította a köztestületek gazdálkodásának feltételeit, azonban három köztestületnél az ellenőrzés hiányában nem volt biztosított a törvénysértő szabályzatok, határozatok megsemmisítése, javítása.

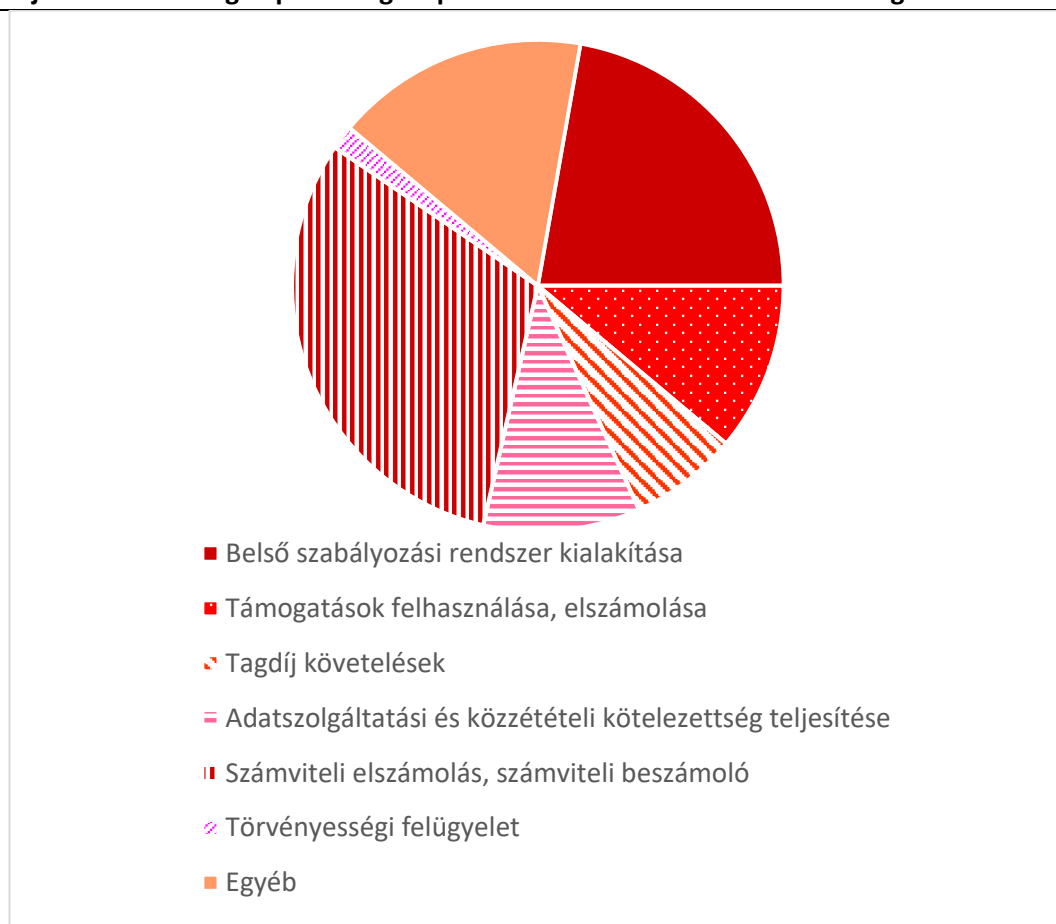
3. EREDMÉNYEK, HASZNOSULÁS

Az ÁSZ több, mint száz javaslatot megalapozó megállapítást tett a feltárt szabálytalanságokkal kapcsolatban a hiányosságok megszüntetése a szabálytalanságok kijavitása érdekében.

A köztestületek ellenőrzésének számvevőszéki jelentéseiben az ÁSZ számos szabálytalanságot és hiányosságot tárt fel, amelyek kijavitására, megszüntetésére több mint száz javaslatot megalapozó megállapítást tett a törvényességi felügyeletet ellátó minisztereknek, a köztestületek országos, illetve a területi szervezetek elnökeinek. A javaslatok alapján a köztestületek által készítendő intézkedési tervek lefedték a szabályozástól a támogatás és tagdíj nyilvántartáson, elszámoláson át az adatszolgáltatásig terjedő területeket. A javaslatokat megalapozó megállapítások ellenőrzési területenkénti megoszlását a 6. ábra mutatja be.

6. ábra

A javaslatokat megalapozó megállapítások ellenőrzési területenkénti megoszlása

Forrás: Az ellenőrzési megállapítások alapján ÁSZ szerkesztés

A jelentésekben megfogalmazott javaslatokra az ellenőrzött köztestületek elnökei intézkedési tervet készítettek a feltárt szabálytalanságok megszüntetése érdekében. Az intézkedési tervek biztosítják a számvevőszéki megállapítások hasznosulását, a szabályszerű gazdálkodás helyreállítását és a közpénzügyi helyzet javítását. Az intézkedési tervekben foglalt feladatok végrehajtását az ÁSZ utóellenőrzés keretében értékelheti.

MELLÉKLETEK

1. melléklet: A köztestületek ellenőrzéséről készült számvevőszéki jelentések
2. melléklet: Az ellenőrzött köztestületek feladatai
3. melléklet: Az ellenőrzött köztestületek jellemző adatai

1. melléklet: A köztestületek ellenőrzéséről készült számvevőszéki jelentések

Sor-szám	Jelentés szám	Ellenőrzött szervezet neve	Ellenőrzött időszak	Számvevőszéki jelentések
1.	13071	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és Magyar Kereskedelmi és Ipar-kamara	2009–2011	Jelentés a gazdasági kamarák közfeladatai ellátására fordított költségvetési támogatások felhasználásának és a gyakorlati képzést szervező gazdálkodó szervezeteknél a szakképzési hozzájárulás teljesítésénél elszámolható költségek ellenőrzéséről a 2009-2011. években
2.	15080	Magyar Orvosi Kamara	2010–2012	Jelentés a Magyar Orvosi Kamara gazdálkodásának, továbbá a feladatai finanszírozására kapott költségvetési támogatások felhasználásának ellenőrzéséről
3.	16107	Magyar Szabványügyi Testület	2012–2014	Jelentés – Köztestületek ellenőrzése – Magyar Szabványügyi Testület
4.	16164	Magyar Könyvvizsgálói Kamara	2012–2014	Jelentés – Köztestületek ellenőrzése – Magyar Könyvvizsgálói Kamara
5.	17124	Magyar Gyógyszerészeti Kamara	2013–2015	Jelentés – Köztestületek ellenőrzése – Magyar Gyógyszerészeti Kamara
6.	17178	Magyar Állatorvosi Kamara	2013–2015	Jelentés – Köztestületek ellenőrzése – Magyar Állatorvosi Kamara
7.	19160	Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara	2015–2017	Jelentés – Köztestületek ellenőrzése – Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara
8.	19181	Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara	2015–2017	Jelentés – Köztestületek ellenőrzése – Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara

2. melléklet: Az ellenőrzött köztestületek feladatai

A **Magyar Állatorvosi Kamara** kettős szakmai feladatkört lát el, elvégzi a szolgáltató tevékenységet végző állatorvosok regisztrálását, kiadja az állategészségügyi szolgáltatói engedélyeket, bekapcsolódik az állategészségügyi feladatok ellátásába, szervezi és intézi az állatorvosi tevékenység gyakorlásával összefüggő egyes közfeladatokat, valamint szakmai támogatást nyújt az állatorvosok számára, megalkotja az általános szakmai és etikai szabályokat. Államtól átvett közigazgatási, illetve más szakmai feladatként részt vesz bizonyos járványvédelemmel összefüggő szervezési feladatokban.

A **Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara** az egészségügyi kamaráról szóló törvényben meghatározott feladatoként az egészségügyi hivatás gyakorlásával és az egészségügyi tevékenységgel összefüggő kérdésekben képviseli és védi tagjainak érdekeit és jogait, tagjairól nyilvántartást vezet. A kamarai tagság feltétele az egészségügyi tevékenység végzésének. Megalkotja az egészségügyi szakma gyakorlására vonatkozó általános, szakmai, magatartási-etikai szabályokat. Közigazgatási hatóságként jár el a szakmai kamarai felvételek, a kamarai tagság megszüntetése, szüneteltetése és a szüneteltett tagsági viszony helyreállítása során. Szervezi az egészségügyi szakdolgozók nem iskolai rendszerű szakmai képzését, közreműködik a tevékenységükkel kapcsolatos jogszabály előkészítésében.

A **Magyar Gyógyszerészeti Kamara** feladata az egészségügyben dolgozó gyógyszerészek kamarai tagságának nyilvántartása. A kamarai tagság feltétele az egészségügyi tevékenység végzésének. Az egészségügyi kamaráról szóló törvény alapján szakma etikai kódexet alkot, közigazgatási hatóságként jár el a szakmai kamarai felvételek, a kamarai tagság megszüntetése, szüneteltetése és a szüneteltett tagsági viszony helyreállítása során. Véleményezési jogot gyakorol az egészségügyi dolgozók szakmai tevékenységét, anyagi helyzetét közvetlenül befolyásoló, illetőleg valamennyi, az egészségügyet egyéb módon érintő jogszabály megalkotásánál. Közreműködik a kötelező továbbképzések elveinek meghatározásában, azok betartásának ellenőrzésében.

A **Magyar Kereskedelmi és Iparkamara** feladata a gazdasági érdekképviselés, a szakmai döntések megalapozása, befolyásolása. A szakképzési törvény alapján közreműködik a szakképzési rendszer működtetésében, szervezi a gyakorlati oktatási bázisok, a duális képzésben résztvevő vállalkozások nyilvántartását, együttműködését. Együttműködik a fogyasztóvédelmi hatóságokkal és a Gazdasági Versenyhivatallal. A kamara tagja lehet, aki a tagsággal járó jogokat és kötelezettségeket önkéntesen vállalja.

A **Magyar Könyvvizsgálói Kamara** ellátja a természetes személy könyvvizsgálók és a könyvvizsgálói tevékenységet végző gazdálkodó szervezetek nyilvántartását, igazolja a könyvvizsgálói tevékenységre való jogosultságot. Könyvvizsgálói tevékenységet csak az végezhet, aki a kamara tagja. A kamara etikai kódexet alkot, és az ezt megsértő tagok ellen etikai bizottsága lefolytatja az etikai vizsgálatot. Meghatározza a könyvvizsgálói tevékenységhez kapcsolódó képzési követelményeket, az okleveles könyvvizsgálói szakképesítés szakmai és vizsgáztatási követelményeit.

A **Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara** a növényvédő mérnöki–növényorvosi hivatás gyakorlásával összefüggő kérdésekben képviseli és védi tagjainak érdekeit és jogait a jogosulatlan tevékenységet folytatókkal szemben. Növényvédelmi diplomához kötött tevékenységhez – a kormányzati szolgálati viszonyban állók kivételével – kötelező a kamarai tagság. Véleményezi a növényvédő szer kiskereskedelmi forgalmazási engedély, illetve a növényvédelmi szolgáltatói és szaktanácsadói vállalkozói engedély kiadását. Szervezi a növényvédő szert használó mezőgazdasági termelők nem iskolai rendszerű szakmai képzését, közreműködik a növényvédelemmel és a növényvédő mérnökök–növényorvosok tevékenységével kapcsolatos jogszabály előkészítésében, véleményezi – a felsőoktatási intézményekkel együttműködve – a növényvédő mérnök, okleveles növényvédő mérnöki és okleveles növényorvosi képzés, szakképzés, valamint továbbképzés képesítési követelményrendszerét.

A **Magyar Orvosi Kamara** feladata az egészségügyben dolgozó orvosok kamarai tagságának nyilvántartása. A kamarai tagság feltétele az egészségügyi tevékenység végzésének. Az egészségügyi kamaráról szóló törvény előírása alapján szakmai etikai kódexet alkot, közigazgatási hatóságként jár el a szakmai kamarai felvételek, a kamarai tagság megszüntetése, szüneteltetése és a szüneteltett tagsági viszony helyreállítása során.

Véleményezési jogot gyakorol az egészségügyi dolgozók szakmai tevékenységét, anyagi helyzetét közvetlenül befolyásoló, illetőleg valamennyi, az egészségügyet egyéb módon érintő jogszabály megalkotásánál. Közreműködik a kötelező továbbképzések elveinek meghatározásában, azok betartásának ellenőrzésében.

A **Magyar Szabványügyi Testület** nem kamaraként működő köztestületként látja el a nemzeti szabványosítással összefüggő közfeladatokat, valamint közreműködik nemzeti szabványok kidolgozásában, jóváhagyásában és közzétételében. Feladatai ellátása során a jogszabály előírása alapján együttműködik az európai szabványügyi szervezetekkel és az Európai Unió tagállamainak nemzeti szabványügyi testületeivel. Az MSZT esetében a jogszabály nem kötelez senkit tagságra, de tagja lehet bármely jogi személy vagy jogi személyiséggel rendelkező szervezet, aki kötelezőnek fogadja el a MSZT alapszabályát és a nemzeti szabványosítás célkitűzéseit, intézkedéseit támogatni kívánja.

A **Nemzeti Agrárgazdasági Kamara** feladata a hazai agrár- és élelmiszerszektor erősítése, érdekeinek érvényesítése, a magyar élelmiszerek verseny-képességének támogatása. A kamara aktívan közreműködik a rendezett piaci viszonyok kialakításában. Az agrárkamara a földről szóló törvényben meghatározottak szerint eljár a közös tulajdonban álló föld használati rendjének hatósági úton történő megállapítására irányuló eljárásokban, kiemelt feladata a nemzeti birtokpolitika végrehajtása. Kötelező a tagság a hazai agrárium szereplői, őstermelők, mezőgazdasági termeléssel foglalkozó egyéni vállalkozók, és gazdálkodó szervezetek számára.

3. melléklet: Az ellenőrzött köztestületek jellemző adatai

Sorszám	Megnevezés	Létrehozásáról szóló törvény	Alakulásának éve	Tagságának jellege	Szervezete	Törvényességi felügyelet
1.	Magyar Állatorvosi Kamara	A Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló 2012. évi CXXVII. törvény	1995.	kötelező	Kétszintű, területi szervezet jogi személyek	Az élelmiszerlánc-felügyeletért felelős agrárminiszter.
2.	Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara	Az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. törvény	2004.	kötelező	Kétszintű, területi szervezet jogi személyek	Egészségügyért felelős miniszter.
3.	Magyar Gyógyszerészi Kamara	Az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. törvény	1994.	kötelező	Kétszintű, területi szervezet jogi személyek	Egészségügyért felelős miniszter.
4.	Magyar Kereskedelmi és Iparkamara	A gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXCI. törvény	1994.	önkéntes	Kétszintű, területi szervezet jogi személyek	Ügyészség
5.	Magyar Könyvvizsgálói Kamara	A Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. törvény.	1997.	kötelező	Kétszintű, területi szervezet nem jogi személyek.	Számviteli szabályozásért felelős miniszter, Közfelügyeleti Hatóság
6.	Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara	A Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamaráról szóló 2000. évi LXXXIV. törvény	2000.	Kötelező a növényvédelmi diplomához kötött tevékenységet végzők számára.	Kétszintű, területi szervezet jogi személyek	Az élelmiszerlánc-felügyeletért felelős agrárminiszter.
7.	Magyar Orvosi Kamara	Az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. törvény	1994.	kötelező	Kétszintű, területi szervezet jogi személyek	Egészségügyért felelős miniszter.
8.	Magyar Szabványügyi Testület	A nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. törvény	1995.	önkéntes	Egyszintű testületi szervezet	Innovációért és technológiáért felelős miniszter.
9.	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara	A Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló 2012. évi CXXVI. törvény	1994.	Kötelező a hazai agrárium szereplői, őstermelők, mezőgazdasági termeléssel foglalkozó egyéni vállalkozók, és gazdálkodó szervezetek számára.	Kétszintű, területi szervezet jogi személyek	Ügyészség

JOGSZABÁLYOK ÉS KÖZJOGI SZABÁLYOZÓ ESZKÖZÖK JEGYZÉKE

Magyarország Alaptörvénye (hatályos: 2011. április 25-től)

1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról (hatálytalan: 2012. január 1-jétől)

1995. évi XXVIII. törvény a nemzeti szabványosításról

1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről

1999. évi CXXI. törvény a gazdasági kamarákról

2000. évi C. törvény a számvitelről

2000. évi LXXXIV. törvény a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamaráról

Az Európai Parlament és a Tanács 2005/36/EK irányelve a szakmai képesítések elismeréséről

2006. évi XCVII. törvény az egészségügyben működő szakmai kamarákról

2007. évi LXXV. törvény a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről

2010. XCVIII. törvény a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetésének végrehajtásáról,

2011. évi CXXXIII. törvény a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetésének végrehajtásáról

2012. CLV. törvény a Magyar Köztársaság 2011. évi költségvetéséről szóló 2010. évi CLXIX. törvény végrehajtásáról

2012. évi CXXVII. törvény a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről

2013. CXCI. törvény a Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény végrehajtásáról

2014. évi LXII. törvény a Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény végrehajtásáról

2015. évi CLXXII. törvény a Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény végrehajtásáról

2016. évi CXXII. törvény a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény végrehajtásáról

2016. évi LXXVI. törvény a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény módosításáról

2016. évi XC. törvény Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről

2017. évi CLXX. törvény a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény végrehajtásáról

27/2015. (II. 25.) Korm. rendelet az Állami Egészségügyi Ellátó Központtról

IRODALOM

Fazekas Mariann: A köztestületek szabályozásának egyes kérdései. Budapest Rejtjel, 2006. 16.

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

1995. évi XXVIII törvény	a nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII törvény
2000. évi LXXXIV. törvény	a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamaráról szóló 2000. évi LXXXIV. törvény
Áht.	az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény
államháztartásról szóló törvény módosításáról szóló 2006. évi LXV törvény (Áhtm.)	2006. évi LXV. tv. az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tör- vény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról
Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye
ÁEEK	Állami Egészségügyi Ellátó Központ
ÁSZ	Állami Számvevőszék
Ectv.	az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szerve- zetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény
egészségügyi kamarákról szóló törvény	az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. törvény
Eütv.	az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
földről szóló törvény	a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (hatálytalan: 2014. január 1-jétől) a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (hatályos: 2014. január 1-jétől)
régi polgári törvénykönyv	a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (hatálytalan: 2014. március 15-től)
új polgári törvénykönyv	a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
statisztikai törvény	a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény (hatálytalan: 2017. ja- nuár 1-jétől)
szakképzési törvény	szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény (hatálytalan: 2012. ja- nuár 1-jétől) a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény (hatályos: 2012. január 1-jétől)
számviteli törvény	számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
számviteli kormányrendelet	a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készí- tési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 224/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet (hatályos 2016. december 31-ig) a számviteli törvény szerinti egyes egyéb szervezetek beszámoló készí- tési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 479/2016. (XII. 28.) Korm. rendelet (hatályos 2017. január 1-től)

FOGALOMTÁR

államháztartás	Az államháztartás a közfeladatok ellátásának egységes szervezeti, tervezési, gazdálkodási, ellenőrzési, finanszírozási, adatszolgáltatási és beszámolási szabályok szerint működő rendszere, amely központi és önkormányzati alrendszerből áll. (Forrás: Áht. 2. §, 3. § (1) bekezdés 2015. január 1-jétől)
gazdasági kamara	A gazdasági kamarák köztestületek, amelyeket jogszabály alapján, választással a gazdasági szervezetek hoznak létre. A gazdasági kamarák feladata, hogy a gazdaság szereplőinek érdekeit a törvényhozással, a kormánnyal és a hatósággal szemben képviselje. A gazdasági kamara tagja az a gazdasági szervezet, amely a tagsággal járó jogokat és kötelezettségeket önkéntesen vállalja, a gazdasági kamarába tagként felvették és a tagokról vezetett nyilvántartása bejegyezték. (Forrás: a gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény)
költségvetési támogatás	Az államháztartás alrendszerei terhére nyújtott pénzbeli vagy nem pénzbeli juttatás, amelyet a támogató nem elsősorban ellenszolgáltatás ellenében, de konkrét program megvalósítása vagy meghatározott időszakban a támogatott szervezet működtetése érdekében nyújt. Költségvetési támogatás különösen: a pályázat útján, valamint egyedi döntéssel kapott költségvetési támogatás; az Európai Unió strukturális alapjaiból, illetve a Kohéziós Alapból származó, a költségvetésből juttatott támogatás; az Európai Unió költségvetéséből vagy más államtól, nemzetközi szervezettől származó támogatás és a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerint felajánlott összege. (Forrás: Ectv. 2. § 15. pont)
közfeladat	Jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat, amelyek ellátása alapvetően költségvetési szervek alapításával, működtetésével, az ellátáshoz szükséges pénzügyi fedezet biztosításával, valamint – jogszabályban meghatározott módon – államháztartáson kívüli szervezetek útján valósul meg. A közfeladatot meghatározó jogszabályban meg kell határozni ellátásának módját és egyidejűleg rendelkezni kell az annak ellátásához szükséges pénzügyi fedezet biztosításáról. (Forrás: Áht. 3/A. §)
köztestület	A köztestület önkormányzattal és nyilvántartott tagsággal rendelkező szervezet, amelynek létrehozását törvény rendeli el. A köztestület a tagságához, illetőleg a tagsága által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatot lát el. A köztestület jogi személy. A szakmai kamarák köztestületként folytatják tevékenységüket (Forrás: Ptk. ₁ 65. § (1) és (2) bekezdés és az Áhtm. 8/A. § (1) bekezdése alapján).
országos szervezet	A szakmai kamara legfőbb képviseleti szerveként az országos közgyűlés, az országos ügyintéző szervek, a szakmai kamara országos tisztségviselői (az országos ügyintéző szervek, közte az országos elnökség tagjai, elnökei, alelnökei, szakmai tagozatvezetők), valamint a szakmai kamara országos hivatala, ügyintéző szerve.
szabályszerű felhasználás	A jogszabályi előírásoknak és a támogatási szerződésekben foglalt előírásoknak megfelelően dokumentált és nyilvántartott felhasználás.
szakmai kamara	A szakmai, hivatásrendi kamarák közös jellemzői, hogy a kamarai önkormányzatok, a maguk által választott testületek, tisztségviselők útján demokratikusan, önállóan intézik szakmai ügyeiket, meghatározzák és a közérdekkel összhangban képviselik szakmai, etikai, gazdasági és szociális érdekeiket.

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

1052 Budapest, Apáczai Cs. J. u. 10. | 1364 Budapest 4. Pf. 54

TEL: +36 1 484 9100

email: szamvevoszek@asz.hu

web: www.asz.hu | www.aszhirportal.hu